

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa na celu stworzenie możliwości prawnych pozbawienia stopnia oficerskiego i podoficerskiego m.in. Wojciecha Jaruzelskiego oraz Czesława Kiszcza, a także innych osób, które z racji ukończonego wieku lub stanu zdrowia nie podlegają obowiązkowi służby wojskowej, oraz żołnierzy rezerwy, którzy byli członkami Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego albo pełnili służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1721, z późn. zm.), również pośmiertnie. Wspomniane osoby pełniły służbę wojskową na rzecz totalitarnego państwa i swoją postawą sprzeniewierzyły się polskiej racji stanu.

Obecnie nie ma możliwości pozbawienia stopnia wojskowego pośmiertnie – art. 78 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że utrata stopnia wojskowego może dotyczyć wyłącznie żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.

Przedmiotowy projekt jest wynikiem licznych wystąpień organów i organizacji społecznych domagających się podjęcia prac nad pozbawieniem stopni wojskowych osób, które swoją postawą dokonywały czynów uwłaczających godności posiadanego stopnia wojskowego i tym samym podważyli wierność dla Rzeczypospolitej Polskiej. Przedsięwzięcia podejmowane przez liczne organizacje w zakresie kształtowania postaw obywatelskich i dbałości o transparentność w działaniu, a także o honor i godność żołnierską, budzą głęboki szacunek oraz stanowią istotny wyznacznik praworządności i sprawiedliwości społecznej w kontekście historycznym. Stanowią również wyraz refleksji nad burzliwą przeszłością naszego kraju oraz wskazują kierunki działań nacechowanych dążeniem do napiętnowania negatywnych zjawisk i zadośćuczynienia osobom, które zostały niezasłużenie doświadczone w minionym okresie.

Projekt pozwoli na zadośćuczynienie społeczeństwu polskiemu i stanowić będzie symboliczne rozliczenie epoki Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Zakłada się, że o pozbawieniu stopnia oficerskiego i podoficerskiego rozstrzygał będzie Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w odniesieniu do generałów i admirałów i Minister Obrony Narodowej w odniesieniu do pozostałych oficerów oraz podoficerów.

Osoby, które z racji ukończonego wieku lub stanu zdrowia nie podlega obowiązkowi służby wojskowej albo żołnierze rezerwy pozbawieni stopnia oficerskiego lub podoficerskiego zachowają stopień wojskowy szeregowego (marynarza).

Projektowane rozwiązania przewidują, że postępowanie w sprawie pozbawienia stopnia oficerskiego i podoficerskiego właściwe organy będą mogły wszcząć z urzędu albo na wniosek:

- Ministra Obrony Narodowej – w odniesieniu do generałów i admirałów,
- Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu;
- Wojskowego Biura Historycznego;
- archiwów państwowych;
- organizacji kombatanckich i niepodległościowych.

Przyjęto, iż organy właściwe do pozbawienia stopnia oficerskiego i podoficerskiego będą występowały do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z wnioskiem o sporządzenie na podstawie posiadanych akt

osobowych informacji o przebiegu służby osoby, która z racji ukończonego wieku lub stanu zdrowia nie podlega obowiązkowi służby wojskowej albo żołnierza rezerwy w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu będzie przekazywał wnioskowaną informację uprawnionym organom w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku. Wniosek o uzyskanie informacji powinien zawierać m.in. dane osobowe osoby, która z racji ukończonego wieku lub stanu zdrowia nie podlega obowiązkowi służby wojskowej albo żołnierza rezerwy, w tym imiona, nazwisko, nazwisko rodowe, imię ojca oraz datę urodzenia, określenie ostatniego stanowiska oraz formacji lub jednostki organizacyjnej, w której osoba, która z racji ukończonego wieku lub stanu zdrowia nie podlega obowiązkowi służby wojskowej albo żołnierz rezerwy pełnił służbę w dniu zwolnienia ze służby.

Pozbawienie stopnia oficerskiego i podoficerskiego będzie następowało w formie postanowienia.

Na rozstrzygnięcie w sprawach pozbawienia stopnia oficerskiego lub podoficerskiego będzie służyło odwołanie do wojkowego sądu okręgowego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia stronie.

Zakres projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie wymaga zaopiniowania, dokonania konsultacji albo uzgodnienia z właściwymi instytucjami i organami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) projekt nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Przyjęte w projekcie ustawy rozwiązania nie będą miały wpływu na działalność mikro przedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisu art. 103 pkt 1a ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

*Za zgodność pod względem
prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym*